

Η πόλη-κράτος και η εξέλιξη του πολιτεύματος

Η ΠΟΛΗ - ΚΡΑΤΟΣ

(*πόλη-κράτος* = κάθε πόλη είναι και ένα ξεχωριστό κράτος)

1. Πότε δημιουργήθηκαν οι πόλεις-κράτη;

Τον 8^ο π. Χ. αιώνα: (αρχές αρχαϊκής εποχής) το παλιό φυλετικό κράτος διασπάται και τη θέση του παίρνει η **πόλη-κράτος**.

2. Πώς δημιουργήθηκαν;

- Πυρήνας της πόλης-κράτους είναι ο **συνοικισμός**
- Ακολουθεί η ένωση των συνοικισμών σε μία πόλη (**ἄστυ**), γύρω από μια ισχυρή θέση την **ακρόπολη**
- Πάνω στην ακρόπολη χτίζονται οι **ναοί** και τα **δημόσια κτίρια**
- Κάτω και γύρω από την ακρόπολη απλώνονται οι κατοικίες και τα καταστήματα, όπου εργάζονται τεχνίτες, ξυλουργοί, αγγειοπλάστες και έμποροι
- Σταδιακά η πόλη περιβάλλεται από τείχη
- Ένα μέρος του πληθυσμού μένει στην ύπαιθρο και ασχολείται με τη γεωργία και την κτηνοτροφία

3. Ποιος είναι ο ρόλος του πολίτη στην πόλη-κράτος;

Στην πόλη - κράτος οι **πολίτες** αισθάνονται ασφαλείς, ελεύθεροι και μέλη μιας κοινότητας, στη διακυβέρνηση της οποίας συμμετέχουν ενεργά, υπηρετώντας όλοι μαζί της ανάγκες του συνόλου.

Συγκροτούν την **οπλιτική φάλαγγα**, στην οποία συμμετέχουν όσοι πολίτες μπορούν να αγοράσουν με δική τους δαπάνη την απαραίτητη πανοπλία και όλοι μαζί υπερασπίζονται την πόλη τους. Τη στρατιωτική εικόνα της αρχαϊκής πόλης συγκροτούσε ο πολίτης-στρατιώτης που μαχόταν ως μέλος μιας ομάδας.

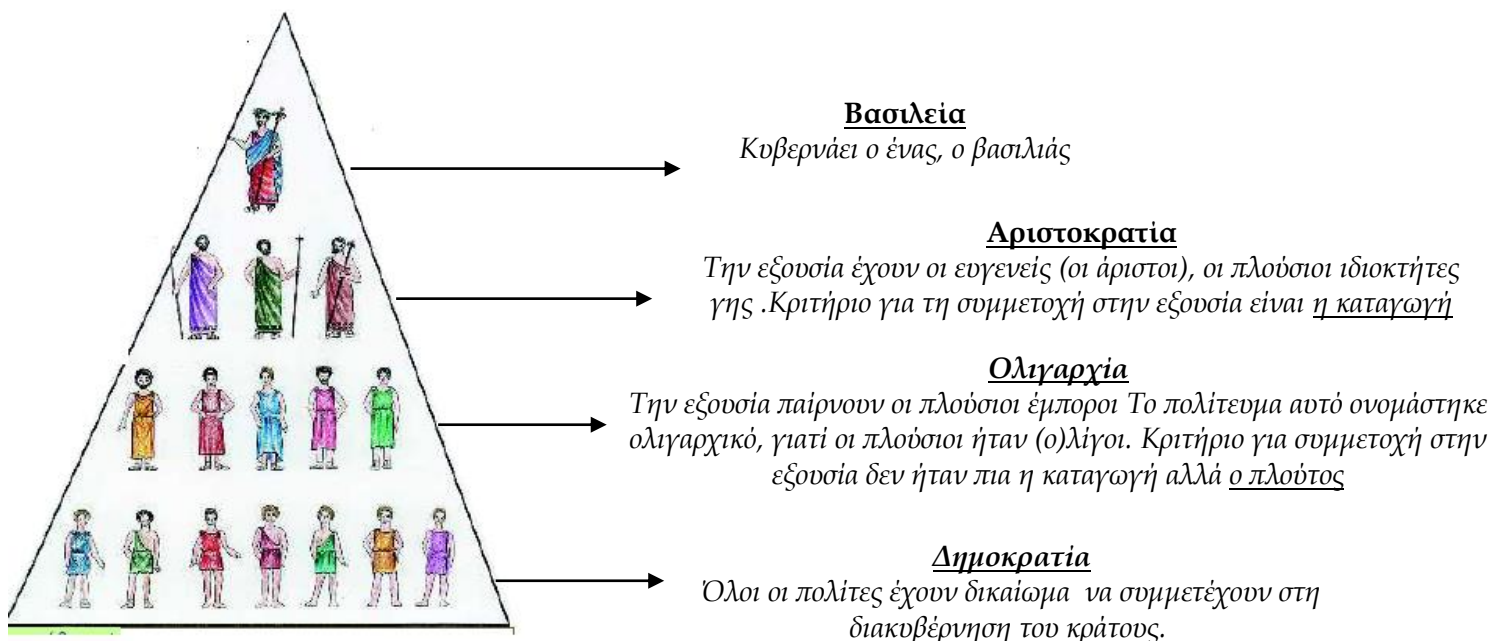
4. Πώς συνδέεται η φάλαγγα με τη δημιουργία της πόλης-κράτους;

- Παλαιότερα οι μάχες είχαν τη μορφή συμπλοκών μεταξύ των ευγενών από τις αντίπαλες παρατάξεις, που επεδίωκαν να **δοξαστούν με ατομικά κατορθώματα**. Η έμφαση δίνονταν στις **ατομικές μονομαχίες**.
- Τώρα απαιτούνται οι **μαχητικές ικανότητες του συνόλου των πολεμιστών για τη διατήρηση της αδιάσπαστης πολεμικής παράταξης**. Η έμφαση δίνεται στο **σύνολο και όχι στο άτομο**.
- Όσο περισσότεροι οι οπλίτες, τόσο μεγαλύτερη η φάλαγγα
- Αυξάνεται σημαντικά ο αριθμός όσων συμμετέχουν στο μεγαλύτερο εκστρατευτικό σώμα
- Καλλιεργείται έτσι ένα αίσθημα αλληλεγγύης και συντροφικότητας ανάμεσα σε όσους πολεμάνε δίπλα δίπλα

5. Ποια σημαντική κοινωνική μεταβολή φέρνει η συγκρότηση της οπλιτικής φάλαγγας;

- Μέσω της οπλιτικής φάλαγγας όλοι οι πολίτες μετέχουν **ισότιμα** στην υπεράσπιση της πόλης, με αποτέλεσμα οι κοινωνικές διαφορές να μειώνονται.

Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΕΥΜΑΤΟΣ (πολίτευμα= ο τρόπος που κυβερνιέται μια χώρα) ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΑΡΧΑΪΚΗ ΕΠΟΧΗ

Τυραννία

Σε μερικές περιπτώσεις κάποιοι φιλόδοξοι άνθρωποι κατόρθωσαν να εκμεταλλευτούν τις φιλονικίες ανάμεσα στις διάφορες πολιτικές παρατάξεις και να πάρουν με τη βία την εξουσία. Οι άρχοντες αυτοί ονομάστηκαν **τύραννοι**.

Αν και συνέδεσαν το όνομά τους με μεγάλα έργα, δεν κέρδισαν τη συμπάθεια του λαού.

Δραστηριότητες

- Διαβάστε προσεκτικά το παράθεμα «Ο Πεισίστρατος και ο αγρότης» στη σελίδα 46 του βιβλίου σας και στη συνέχεια απαντήστε στις ερωτήσεις του πίνακα:

Ποιος γράφει το παράθεμα αυτό;	
Για ποια πόλη και ποια εποχή μιλάει ;	
Σε ποιον αναφέρεται ;	
Ποιο περιστατικό περιγράφει ;	
Ποιες πληροφορίες αντλούμε για τον τρόπο ζωής και την οικονομική κατάσταση των πολιτών εκείνης της εποχής;	
Πώς θα χαρκτηρίζαμε τον Πεισίστρατο διαβάζοντας το παράθεμα αυτό;	

Τώρα γράψτε μία παράγραφο για τον τύραννο Πεισίστρατο, χρησιμοποιώντας **μόνο** τις απαντήσεις του πίνακα.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Ο Πεισίστρατος φθάνει στην Ακρόπολη συνοδευόμενος από την Αθηνά

Πεισίστρατος (605-527 π. Χ.)